

Uit de pastorie – week 35

Wat achter ons ligt

Zondagmorgen bereidden we ons voor op het Heilig Avondmaal door het slot van 2 Korinthe 5 te lezen. Daarin staat de bekende en zo dringende oproep: laat u met God verzoenen! Ik heb altijd gedacht dat Paulus die oproep in deze brief rechtstreeks aan de Korinthiërs richt. Wat was daar veel mis in de gemeente – daarvan getuigt vooral de eerste Korinthebrief. In ieder geval blijkt uit dit gedeelte wel dat de verzoening in Christus niet als een droog feit ter kennisneming wordt verkondigd, maar dat deze door het geloof aangenomen moet worden. We belijden hierin het noodzakelijke, toepassende werk van de Heilige Geest. Het is daarom ook voluit Bijbels om ook in de 21^e eeuw aan de christelijke gemeente de hartstochtelijke bede van God te laten horen: laat u met God verzoenen! Echter: die roep is in Korinthe door velen reeds beantwoord. Velen in Korinthe zullen met Paulus in Romeinen 5 kunnen zeggen: wij zijn met God verzoend door de dood van Zijn Zoon. En als je verzoend bent, door Christus, dan past het niet om steeds tot verzoening te blijven oproepen. Wél past de oproep om uit die verzoening te leven, door de Heilige Geest Die ons in de gemeenschap met Christus en Zijn werk versterkt en vernieuwt.

In het verband van de 2e Korinthebrief blijkt dat dit gedeelte deel uitmaakt van de verdediging van Paulus tegen verdachtmakingen over zijn apostelschap. Hij zou geen oprechte motieven hebben, hij zou niet voldoen aan wat van een echte apostel verwacht mag worden, etc. In 2 Korinthe 5 laat Paulus horen welke bediening hem door de Heere is opgelegd en met welke verkondiging hij door de wereld trekt. Hem is de bediening en het woord der verzoening toevertrouwd. Als een heraut laat hij het overal horen, aan Joden en heidenen: laat u met God verzoenen! Deze prediking hebben ze in Korinthe ook geloofd. En daarom is het dwaas dat men er achteraf vragen bij gaat stellen. Wie vragen stelt bij het apostelschap van Paulus, stelt in feite ook vragen aan het evangelie dat hij hen verkondigd heeft. Wie zaagt aan de poten van de preekstoel, zaagt ook aan de poten van zijn eigen stoel. Die stelt het fundament ter discussie waarop hij zalig wordt. Als dat waar is....als er geen verzoening is door voldoening, door de plaatsvervangende en offerende Christus, waarop kan onze verzoening met God dan ooit gebaseerd zijn?!

In de avonddienst stonden we met antwoord 74 uit de catechismus stil bij het waarom van de kinderdoop. Waarom de kinderdoop geen optie is maar een goddelijk bevel. Bewust koos ik ervoor om een heel andere preek over dit antwoord te houden dan 6 jaar geleden. Toen hebben we vooral stilgestaan bij de huisteksten. Omdat de catechismus verwijst naar de besnijdenis en evenals het doopformulier besnijdenis en doop inhoudelijk aan elkaar verbindt, dacht ik er zondagavond goed aan te doen om vanuit de Bijbelse betekenis van de besnijdenis (die óók verplicht was!) te laten zien hoe het Nieuwe Testament met de doop inhoudelijk voortbouwt op de besnijdenis. Met natuurlijk het grote verschil dat Christus tussen doop en besnijdenis instaat. Ik las ooit een zinnetje: 'de besnijdenis wijst vooruit naar Christus, de doop wijst terug naar Christus'. De besnijdenis is in Hem vervuld omdat Hij niet alleen de ware Besnedene is en volmaakt beantwoord heeft aan de bedoeling van de besnijdenis, maar ook omdat Hij de schuld heeft gedragen voor alles waarin de besnijdenis ons aanklaagt. De doop in Zijn Naam verkondigt ons de verzoenende genade van Christus en de vernieuwende genade van de Heilige Geest. Maar verder is er zoveel overeenkomst. Inhoudelijk is er de overeenkomst tussen besnijdenis en doop dat we ingelijfd worden in het volk van God, tot Zijn verbond gerekend worden met alle rechten en plichten van dien. Verder zijn de woorden sterven en opstaan (Rom.6!) ook voluit aan de orde in de besnijdenis. En de Heere heeft in het Nieuwe Testament niet ineens voor een andere werkwijze gekozen. Net zoals bij Abraham de huisbesnijdenis volgde op zijn geloofsbesnijdenis, zo volgt in het Nieuwe Testament de huisdoop op de geloofsdoop.

Bij de voorbereiding werd ik erg geholpen door het bekende boek van rabbijn S.J. de Vries, 'Joodse rituelen en symbolen'. Wat schrijft hij mooi over de Joodse visie op de besnijdenis. Waarop een man juist dáár, aan zijn geslachtsdeel, besneden wordt! Tegelijk begrijpen we dan ook de toorn van God over Israël dat met een onbesneden hart leefde (Jer.4:4). Die toorn geldt ook voor ons als we wel het uitwendige teken van de doop dragen maar inwendig niet gedoopt zijn in het sterven en opstaan van Christus. Eerlijk is eerlijk, veel commentaar en verwerping van de kinderdoop heeft te maken met de ingezonken toestand van kerken en gemeenten die de kinderdoop bedienen. Het is voor mensen als Spurgeon en Philpot de reden geweest dat zij uiteindelijk de kinderdoop verwierpen.

In de consistorie ging het na de dienst nog even over Spurgeon. Want deze prediker is velen tot zegen (geweest)! Dat hoeven we zeker niet te ontkennen. Maar een teken aan de wand is meestal wel dat degenen die de kinderdoop verwerpen, ook redenen zien om met de bestaande kerk te breken. Nu is kerkelijk besef in onze tijd zo goed als verpulverd. Dat is erger dan we denken. En het zegt meer over onze theologie dan we denken. Maar dat is iets om nog eens wat langer over na te denken...

Wat voor ons ligt

Komende zondag zal het Heilig Avondmaal bediend worden. In de morgendienst staan we vooral stil bij het laatste vers van 2 Korinthe 5. 'In deze zee verzinken mijn gedachten'. Het is goed om de woorden uit het formulier in gedachten te houden die ons erop wijzen dat wij in het Heilig Avondmaal Christus gedenken. We richten ons op Hem, omdat we in onszelf niets vinden van houvast en zaligheid. Heeft Hij het ook niet ingesteld 'tot Zijn gedachtenis'? Het formulier reikt ons woorden aan om Hem te gedenken, onnavolgbaar diep en mooi! We gaan dan ook niet aan het Avondmaal om iets te voelen of te laten zien, maar om Hem te belijden. En om in het geloof in Zijn volbrachte werk gesterkt en verzekerd te worden. En om ons (opnieuw) aan Zijn gemeente verbonden te weten als leden van één lichaam.

Wat de stof voor de avonddienst zal zijn, weet ik nog niet zeker. In de avonddienst wordt ook het Heilig Avondmaal bediend. Ik overweeg om met u en jullie door te lezen in 2 Korinthe 6. Wat betekent de uitdrukking 'de genade van God niet tevergeefs ontvangen te hebben'? Hierboven schreef ik al iets over het verband van deze tekst. Een andere mogelijkheid is dat we aan de hand van zondag 28 van de catechismus nog eens stilstaan bij wat er in het Heilig Avondmaal nou eigenlijk gebeurt. Hoe de Heilige Geest ons ervan verzekert dat het offer van Christus ook ons ten goede komt. Opnieuw valt het me op hoe de Reformatie en haar eerste geschriften nadruk leggen op de zekerheid. In de Rooms-Katholieke Kerk was die zekerheid onmogelijk. Calvijn vaart fel uit tegen de kerk van Rome omdat zij de gelovigen de zekerheid ontfutseld heeft. De Reformatie was o.a. een pastorale beweging die de gelovigen weer grond onder de voeten wilde geven door hen helemaal op Christus te wijzen en te werpen. Zolang er iets van onszelf bij moet zijn, is zekerheid onmogelijk. Maar verwachten we het van volkomen en volbrachte offer van onze Heiland, dan is er zekerheid. Aangevochten zekerheid, dat ook, maar toch zekerheid!

Ten slotte

We bidden elkaar rijke diensten van Woord en sacrament toe. Mede namens mijn vrouw een hartelijke groet uit de pastorie,

Uw A.J.M.